

जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नयी
दिल्ली येथे मराठी भाषेचे अध्यासन स्थापन
करण्यासाठी अनुदान मंजूर करणे

महाराष्ट्र शासन
उच्च व उन्नत शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र. संस्कृ०/२००८/(३४४/०५)/विशि-१,
मंत्रालय भिखार कदम, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २९ ऑगस्ट, २००८.

- बाबत:- १) जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. व्हीसीए-११/२००७,
दि. १४.८.२००७.
२) संघान्वय, उच्च शिक्षण, म.श., पुणे यांचे पत्र क्र. चुरम/अच/२२०५३/२००७/मावि/विशि-१,
दि. २९.८.२००७.

पार्श्वभूमी:- जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली हे आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील ख्यातनाम विद्यापीठ आहे. लंडन टाईम्सने मुळाव्या काहिरा केलेल्या सर्वोच्च शुनिव्हर्सिटीच्या क्रमवारीमध्ये विद्यापीठास आशिया खंडातील उत्कृष्ट विद्यापीठ म्हणून अग्रक्रम दिलेला आहे. तसेच हे विद्यापीठ युरोप व यु.एस.ए. मध्ये पहिल्या ५० विद्यापीठांमध्ये एक आहे. जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात सन १९६९ मध्ये वाङ्मय, संस्कृती इ. बाबतचा अभ्यास करण्यासाठी स्कूल ऑफ लॅंग्वेजेस सुरू केलेले आहे. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर भारतीय भाषा, वाङ्मय व संस्कृतीची सरपूज व संवर्धनाचे काम, विद्यापीठाच्या केंद्रमार्फत शिक्षण व संशोधनाद्वारे करण्यात येते. तसेच विद्यापीठाच्या केंद्रमार्फत नियुक्त विदेशी भाषा व भारतीय भाषांचे अध्यासन केले जाते. जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात तामिळ व बंगाली भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्यात आलेले आहे. या विद्यापीठात संस्कृत विषयावर अभ्यासाचे विशेष केंद्र असून मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मयाचा प्रसार, संवर्धन आणि वाङ्मय व संस्कृतीचे संशोधन आणि अभ्यास करण्याच्या दृष्टीने जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्याचे जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयाने प्रस्तावित केलेले आहे. तेव्हा या बाबी विचारात घेता जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली या आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विद्यापीठात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करणे ही काय राज्यासाठी भूषणाचढ ठरणार असल्याने, उपरोक्त विश्वविद्यालयात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:- मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मयाचा प्रसार, संवर्धन आणि मराठी भाषेतील वाङ्मय व संस्कृतीचा अभ्यास आणि संशोधन करण्यासाठी जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात, नवी दिल्ली येथे मराठी भाषेचे अध्यासन स्थापन करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. हे अध्यासन सुरू करण्यासाठी वार्षिक आवर्ती खर्च अंदाजे रु.१६.३० लाख असून पायाभूत सुविधांसाठी अंदाजे रु.२००.०० लाख इतका खर्च आहे. हा खर्च भागविण्यासाठी राज्य शासनामार्फत एक रक्कमी रु.१.५० कोटी (एक कोटी पन्नास लाख फक्त) इतके एका वेळी अनुदान उपलब्ध करून देण्यात मंजूरी देण्यात येत आहे. एकदा ही एक रक्कमी एकदा एका वेळी अनुदान म्हणून उपलब्ध करून दिल्यानंतर या रकमेच्या गुंतवणुकीवर प्राप्त होणाऱ्या रकमेतून अध्यासनासाठीच्या वसावरील खर्चासह मराठी भाषेतील साहित्य वाङ्मयाचा प्रचार व प्रसार, मराठी वाङ्मय व संस्कृतीचे संशोधन आणि अभ्यास यावरील खर्च (आवर्ती/ अनावर्ती) इ. भागविण्यात येण. या क्रानिष्ठित या अध्यासनासाठी अन्य अनुदान राज्य शासनाकडून देण राहणार नाही.

२. या अनुदानातून केलेल्या खर्चाचे फिलेव शासकीय अधिकार्यांचा तपसणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात यावेत.

३. जवाहरलाल नेहरू विद्या विद्यालयातील मराठी भाषेच्या अभ्यासनाची उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे असतील:-

- १) मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे ज्ञान व संवर्धन;
- २) मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे; वाचिक, ऐतिहासिक, असे विस्तृत विविधांगी संशोधन;
- ३) मराठी भाषा व भारतीय अन्य भाषांचा मौखिक अभ्यास
- ४) मराठी साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे ज्ञान राज्य व परदेशात व्यापन-प्रचलन आणि प्रसार;
- ५) मराठी भाषा, साहित्य, वाङ्मय, संस्कृती वा क्षेत्रात पीएच.डी. करण्याच्या संशोधनार्थ सहाय्य करणे.

४. निधीच्या उपलब्धतेनुसार स.१.५० कोटी (एक कोटी पचास लाख रुपये) इतकी अनुदानाची रक्कम संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे वॉर्डी जवाहरलाल नेहरू विद्या विद्यालय, मराठी दिल्ली यांना उपलब्ध करून देईल.

५. या बाबीवर झेनाथ जेच "प्रधान निधि २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण- ०३, विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण १०३, विद्यापीठांना सहाय्य, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (००)(०६) सर्वसाधारण शिक्षणासाठी विद्यार्थ्यांना अनुदान (२२०२ ०६४५) अंशानी क्र.४४५-२" या लेखातर्फे सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात मंजूर असलेल्या तरतुदीनुसार भागविण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय निवोदन विभाग अनीयवार्षिक संदर्भ क्र.४३७/१४७१, दि.१.५.२००८ व वित्त विभागाच्या अनीयवार्षिक संदर्भ क्र.२३९/२००८/व्यव-५, दि.२१.५.२००८ अनुसार निष्कलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात येईल असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र.२००८/०१२२५३६०७ असत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सीमा सुशिल)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) कुलगुरु, जवाहरलाल नेहरू विद्या विद्यालय, मराठी दिल्ली.
- २) मा.मंत्री, (उ.प.तं.वि.) यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा.राज्यमंत्री, (उ.प.तं.वि.) यांचे खाजगी सचिव
- ४) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे.
- ६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- ७) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- ८) निवासी आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोयंबळकर मार्ग, मराठी दिल्ली.
- ९) शिक्षा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- १०) निवोदन विभाग (कार्यासन १४७१), येरात, मुंबई.
- ११) वित्त विभाग (कार्यासन व्यव-५), येरात, मुंबई.
- १२) फक्त अधिकारी (समि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,